

ÅR 2019

GOD JUL & GOTT NYTT ÅR - önskar S:t Olofs styrelse alla medlemmar

Betr. S:t Olof Nr 2 -2019 Årg 30

Vid augustis styrmöte på Bergströmska Gården avslöjade "Tryckfels-Nisse" att skrift nr 2 felaktigt fått namnet S:t Olof Nr 1 Årg 30, i stället för Nr 2 Årg 29, vilket härmed meddelas till alla medlemmar som undrat när Nr 2 kommer. Se även under fliken S:t Olof/S:t Olof 2011- / Redaktören lovade bättring inför kommande nummer där Nr 3 kommer direkt efter Torshälla Marknad den 14/9 och Nr 4 efter Julmarknaden

Betr. S:t Olof Nr 4 - 2019 Årg 29

Även här har "Tryckfelsnisse" (eller kanske Tomtenissen) varit framme och satt in fel årtal på **Kallelsen till årsmötet** på sid 3.

Årsmötet skall naturligtvis äga rum måndagen den 9 mars 2020 kl. 18:30 i Kvarnen, se bif. [just. Kallelse](#).

HÖSTENS OLIKA PROGRAM

Inbjudningar: Redan nu på söndag den 27 oktober kl. 15:00 på Jädersgården i Oxlöt kan ni lyssna på Elisabeth Svalin Gunnarssons inspirerande föredrag om "**KARIN formgivare och inspiratör**", se bifogad [inbjudan](#).

Den 1 oktober kallas till [IDÉTRÄFF](#) att prata Karin-idéer i hantverksprojektet i Jäders församlingshem och den 13 oktober gästas Jäders kyrka av Gunnar Wetterberg som berättar om "[ALLA TIDERS AXEL](#)" Sveriges störste statsbyggare.

Ett prel. **HÖSTENS PROGRAM 2019 från INDUSTRIHISTORISKA UMGÄNGET** finns [HÄR](#).

Industrihistoriska Umgängets [inbjudan](#) till en "minneskvad" i Kronokvarnen söndagen den 17 november kl. 15, över utvecklingen av Torshälla och Nyby Bruk efter kriget till år 1970, sista året Torshälla stad hade egen styrning via stadsfullmäktige i rådhuset, samlade drygt 50 medlemmar till ett trivsamt umgänge - se utförlig artikel i S:t Olof nr 4-2019.

Andra Höstutflykten i INDUSTRIHISTORISKA UMGÄNGET gick till slottet Stora Sundby torsdagen den 19 september 2019, se inbjudan [här](#).

38 medlemmar deltog i utflykten och slottsvisningen av Stora Sundby. Ägaren Mauritz Klingspor, som med sin fru ensam bebor slottet sedan i våras, guidade oss genom slottets gemak och berättade mycket initierat om dess tidigare ägarfamiljer vilket uppskattades av deltagarna.

Vi fick också ett litet aktuellt **infoblad** om slottet fram till idag. Som tack överlämnade vi de två skrifterna "Stormännens Rekarne" och "Torshällas Tidslinje" och ett erbjudande av Rolf Forssell att få köpa samtliga 10 skrifter accepterades av Mauritz Klingspor som tyckte de kunde få en plats i slottet.

Deltagarna anländer till Stora Sundby - Slottet mot söder och sjösidan - Rolf tackar vår guide

Första Höstutflykten i INDUSTRIHISTORISKA UMGÄNGET gick till ÅKERS STYCKEBRUK ([se inbjudan](#)) torsdagen den 29 augusti 2019.

Efter en mycket proffsig guidning av Styckebrukets hembygdsförening med en rundvandring i det imponerande museet och där en filmvisning över [brukets historia](#) ingick.

26 medlemmar kom och merparten deltog efter besöket i en fin lunch på Gripsholms värdshus

Årets Historiska afton i kyrkan äger rum den 22 oktober kl. 18. Föredragshållare är Margareta Nisser-Dalman överintendent vid kungliga Husgerådskammaren - se info [här](#).

S:t Olofs Gille – Sommaren 2019 [se Sommarprogrammet här](#)

Augusti program

Den 31 augusti 2019 ägde den årliga Växtmarknaden rum på Mormorstäppan i strålände solsken med dragspelsunderhållning av Göran Axelsson.

Nedan några fina bilder från årets Växtmarknad tagna av Tommy Lindberg.

Arrangemanget MUSIK PÅ MORMORSTÄPPAN med "[Flens Världsorkester](#)" valde pga. vädret att spela i IOGT-huset inför 70 begeistrade besökare.

Nästa arrangemang MUSIK PÅ MORMORSTÄPPAN med "[VibrAccordion](#)" äger rum nästa söndag den 18 augusti kl. 15-17. Den tredje Allsången på Holmberget med [Smedbälgarna och Mathilde Stavehaug](#) äger rum fredagen den 23 augusti 2019.

Ni kan gå direkt dit från Ebelingsmuseet där Tryggve Lundh föreläser om [Karin Larsson](#), formgivare och inspiratör, kl. 14:00.

Glöm heller inte Växtmarknaden på Mormorstäppan den 31 augusti kl. 10-14 där Göran Axelsson underhåller med sitt dragspel.

Nedan några bilder från de olika augusti-programmen.

Ett framgångsrikt integrationsprojekt i Flen startade hösten 2015 på initiativ av Lutte Berg. Orkestern består av 30-talet musiker från hela världen.

VibrAccordion band består av Tom Björkman dragspel-sång, Olle Eriksson klarinett-sång, Almar Hedman vibrafon, Tommy Wesster bas och Bo Lewin trummor

I sista allsången på Holmberget spelade de populära Smedbälgarna och sången leddes med acklamation av Birgitta Lovén. Gästartist på årets sista allsång var Mathilde Stavehaug med orkester

Sommarens Program

26 juli 2019

Årets andra allsångskväll på Holmberget leddes på ett förtjänstfullt sätt av kyrkans församlingspedagog Ewa Bånkestad, för allsångskompet stod kantor Amelie Lindén och för att allt skulle fungera tekniskt ansvarade Mats Jansson från Eskilstuna kommun. Som vanligt skötte Finska Föreningen serveringen med fika och goda grillkorvar.

Ewa Bånkestad & Amelie Lindén

Mats Karlsson

Kvällens underhållare denna tropiska

fredagskväll var JANNICKE LEWIN SERNEBERG & JONAS ISON LIND

25 juli 2019

Den sista torsdagsunderhållningen i juli stod Djurgårdens spelmän för. Värmeböljan med ca 30 grader tvingade de tappra spelmännen flytta till skuggan under det stora trädet. Trots värmen kom oväntat många besökare.

Från vänster: Maria Melin, Ann-Mari Kollarvik, Lena Hellström, Torsten Gav, Tord Carnemar och Roland Gustafsson som just förbereder sitt munspelssolo

18 juli 2019

Den andra soliga torsdagen i juli underhöll Gunnar Kling på både nyckelharpa och klarinett, på vilka han uppvisade sin virtuositet genom att bl.a. spela ett flertal av pappans eget komponerade melodier. Östen Belin ersatte den något försenade Gunnar Kling under första halvtimmen med sin egen nyckelharpa som han hämtade nästgårds.

Jan-Erik Kling med sin bror Gunnar

Christina Eklund vid vävstolen under övervakning av Inger Brokvist

11 juli 2019

Kalle Rapps trio med Lars Brokvist på bas, Bent Hedman på trummor och Kalle på gitarr underhöll med den äran denna soliga juli-torsdag.

Bilden visar troligen när de förbereder sig eller kanske letar efter något värdefullt på scenen under segelduken

4 jul 2019

Juli månads första torsdags-underhållning störcdes tyvärr av regn som naturligtvis gjorde att Göran Axelssons dragspelande och allsång blev lite hämmad.

Vi hoppas på bättre väder när Göran återkommer under växtmarknaden på mormorstäppan den 31 augusti

28 juni 2019

Årets första **ALLSÅNG** på Holmberget leddes av gilletts vice ålderman Jan-Erik Kling stöttad av sångfåglarna Annette och Christina och vår "Gilletrio". Med ett populärt, Taube-präglad, allsångshäfte stortrivdes de ca 150 besökarna. När 80 % av häftet avverkats följde en paus där kön till finska föreningens stånd med korv och fika blev lång. Efter pausen intog kvällens gäst **Towa Carson** scenen för ett bejublat uppträdande med sin örhängen, vilket den "något äldre publiken" uppskattade.

27 juni 2019

S:t Olofs Gilles första torsdagsunderhållning bjöd på både uppskattad nyckelharpaunderhållning och skönsång av Östen med vänner och tunnbrödsbakning i Bergströmska gårdens utomordentligt fina bakugn.

16 juni 2019

invigningen av utställningen om rikskansler Axel Oxenstierna hade uppmuntrat många (mellan 100-200) att åka till Jäder och delta i det förnämliga invigningsprogrammet den soliga och varma söndagen den 16 juni. Under inledningen av Iha Frykman, ordf. i föreningen Kunskapsturism Kafjärden, kom överraskande den 436 år gamla rikskanslern Axel Oxenstierna ridande på en mäktigt häst för att delta i invigningen av sin egen utställning. Han berättade lite om sina historiska insatser för Sverige och gav en fin bakgrund till besöken i utställningens sju rum i de fint renoverade kyrkstallarna.

Efter Axel Oxenstiernas uppskattade framträdande förrättade länets landshövding Liselott Hagberg invigningen genom att knyta upp de blågula banden framför scenen och entrén till utställningen. Hon markerade också föreningen Kunskapsturism Kafjärdens tacksamhet till familjen Brandt för deras fina insatser under utställningens byggande.

SOMMARPROGRAM 2019

Ett Prel. Program för sommaren finns under fliken **PROGRAM** samt som vanligt i skriften S:t Olof nr 2 -2019 som kommer innan midsommar. Under fliken PROGRAM finns även affischerna till de tre ALLSÅNGSKVÄLLARNA som markerats med rött i SOMMARPROGRAMMET.

Nationaldagsfirandet i Torshälla avlöpte traditionsenligt i ett underbart väder. Efter samlingen på Östra torget marcherade "tåget" med fanbärare och deltagare upp till Holmberget där Volvo i Eskilstunas musikkör samt Eskilstuna kvartettsångare underhöll. Under en som vanligt (9:e gången) proffsig moderering av Iha Frykman och ett av Tryggve Lundh finstämt högtidstal avslutades firandet på Holmberget för att, helt enligt traditionen, avslutas med kaffe och dopp på Bergströmska gården. Det lilla missödet med den insnodd vimpeln på den högsta flaggstången löstes genom att använda en av de mindre stängerna ovanför Gröna Villan.

VÅRPROGRAM 2019

S:t Olofs Gilles nya "Programkommitté INDUSTRIHISTORISKA UMGÄNGET" inbjuder till Vårens Program enl. bifogat [VÅR-PROGRAM 2019](#).

Kommitténs inriktning är "arrangemang av föredrag och utflykter med socialt mingel i Torshälla-bygden och dess närhet" och den första aktiviteten är planerad till den 28 april i kvarnen - kallelse kommer per e-post (till alla medlemmar som meddelat denna) samt läggs in på hemsidan ca 3 veckor innan.

Programkommittén INDUSTRIHISTORISKA UMGÄNGET kallar nu till årets andra utflykt söndagen den 16 juni: **invigningen av den nya unika utställningen om rikskansler Axel Oxenstierna.**

Plats: de nya renoverade kyrkstallarna vid Jäders kyrka - se bif. [kallelse](#) och [info-blad](#) om Jäders kyrka, Oxenstierna och Fiholms gods.

Årets första utflykt tisdagen den 28 maj till Julita med efterföljande lunch på Magda Säteri blev, trots en och anna regnskur, en mycket lyckad utflykt. Vi räknade vi in 25 deltagare på Julita och 23 på Magda. Vår guide Alice Whitehorn presenterade Julita mycket professionellt och fängslande och vi fick tillfälle att inhandla lite växter innan färden gick vidare till Magda Säteri där värdparet bjöd oss på en, enligt samtliga deltagare, perfekt lunch. Lunchen avslutades med en historiebetraktning om gården Magda med anor längre tillbaka än Torshälla stad.

Vi fick också en guidad tur till de bruna rödkullakorna där värden på gården gav oss en lektion i livet på ett säteri och de hornlösa kornas historia.

Alice Whitehorn på Julitas övervåning

Värden på Magda Säteri berättar om rödkullekorna

Programkommitténs andra "mingelhistoriska" möte om Libergarna på Nyby i Kronokvarnen den 28 april 2019 blev en lyckosam tillställning. Inte mindre än 50-talet medlemmar trotsade det fina vädret på söndagen och fick förutom en liten historisk exposé om Libergsepoken på Nyby Bruk, en epok som varade i hela 62 år från 1882-1944, se bifogat [bildspel](#), träffa Gunnar Libergs barnbarn, se nedan.

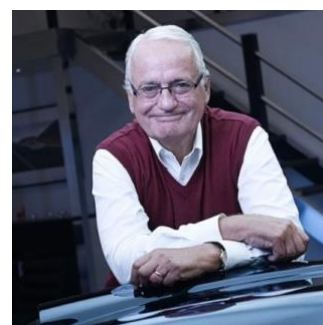
Näst längsta epok var Zetheliusepokens 53 år från 1829-1882 och därefter Bröderna Edstrands-epoken på 30 år från 1945-1975.

Dessa tre epoker hade alla var sina glansperioder nämligen runt 1850-talet med den bredaste plåten och 1900-talets första 20 år där Martinstålet med nya stålsorter skördade framgångar och den lyckade omställningen till rostfritt åren 1955-1970 med bl.a. Europas första Senzimirvalsverk för kallvalsning till tunna rostfria band. Kanske den mest lysande perioden var åren 1900-1918 med Lars Linus Liberg som brukspatron.

En mycket trevlig överraskning var att medlemmarna fick möta och lyssna till Gunnar Libergs barnbarn Jesko von Koenigsegg, son till Gunnar Libergs dotter Karin Marianne gift Koenigsegg och hans fru Brita, en hovleverantör och tillverkare av damhattar under många år. Jesko berättade kort om familjeföretaget Koenigsegg Automotive AB, grundat av sonen Christian, som i liten skala leder och tillverkar en av världens mest intressanta sportbilar i Ängelholm, Den senaste med namnet "Jesko" kommer att tillverkas i ett hundratal ex och prel. kosta runt 25 mkr.

Den senaste sportbilen JESKO

Jesko von Koenigsegg

En annan trevlig överraskning var att Sven Linds fru Majny kunde berätta att hon som barn bodde med sin mamma på Nyby Herrgård där mamman var anställd. Majny kom väl ihåg Gunnar Liberg som bodde där till sin död 1944. Hon mindes även Valfrid Andersson som sista tiden var disponent.

ÅRSMÖTET med summeringen av år 2018 avhölls den 11 mars 2019 kl. 18:30 i kvarnen - se protokoll under DOKUMENT

Ca 40 medlemmar deltog aktivt och efter mötet serverades kaffe/te med goda smörgåsar, gjorda av vår förnämliga aktivitetskommitté.

Efter fikapausen och social samvaro höll den nye kommundirektören Tommy Malm ett föredrag om kommunens nutida och framtida planer (2020-2030) med fokus på Torshälla, vilket ledde till många frågor och heta diskussioner. Som avslutning gjordes en kort presentation av gillet's nya hemsida med de intressanta Bygdebands-länkarna till Torshälla stadsförsamling, stad, församling och hembygdsförening.

Den 10 februari 2019 kl. 15:00 i kvarnen

anordnades årets första "historiska mingel" med tema Adolf Zethelius.

Rolf Forssell framförde "**en gladlynt hyllning av Adolf Zethelius livsgärning**" i kvarnen inför drygt 40-talet Gille-medlemmar.

Föredraget, minglet och den efterföljande diskussionen under rubriken "Mingelhistoriskt vårprogram" med möten och utflykter blev mycket uppskattat.

Följande preliminära förslag blev resultatet av diskussion & mingel:

- 1) Julita
- 2) Oxenstiernas Fiholm & Jäder
- 3) Stora Sundby slott

Arbetsutskottet "Mingelshistoriska kotteriet" (Rolf, Jan-Erik & Benny) lovade återkomma med ett mera detaljerat vårprogram.

GOTT NYTT ÅR

Vi skriver nu året 2019 e. Kr sedan den 1 januari, vilket ju i själva verket är 6 dagar efter Juldagen som ju firas efter Kristi födelse.

Ur Wikipedia har följande förklaring saxats under den **Gregorianska Kalendern** som Sverige införde år 1753:

Valet av startdatum för tideräkningen gjordes av abboten [Dionysius Exiguus](#) som år 525 fick uppdraget av påven att ytterligare precisera tiden för kristen påsk, denna gång utan att relatera året till en specifik regents trontillträde så som det gjorts sedan urminnes tider.

För att årsindelningen skulle sammanfalla med veckoindelningen på så sätt att det första året i den kristna tideräkningen började med en hel vecka fanns det två alternativa startdatum där årets första dag också var den första dagen i den judiska och kristna veckan, söndagen den 1 januari det år vi nu känner som år 7 f.Kr. samt söndagen den 1 januari det år som vi nu känner som år 1.

Under perioden 2017-02-24 till 2018-02-23 firade vi Torshällas 700 år som stad så just nu är alltså staden på sitt 702:a år till 2020-02-23.

Gillet har kallat till **årsmöte i Kvarnen den 11 mars kl. 18:30** och i kallelsen lyckades "Tryckfelsnisse" skriva "Budget för 2018" i st. f. 2019. Hursomhelst kommer årsmötet att redovisa Gillets verksamhet under kalenderåret 2018. [Korrigerad kallelse](#) bifogas.